

Sygn. akt II KO 40/14

## POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jacek Sobczak (sprawozdawca)

w sprawie **M. J. i innych**

oskarżonych z art. 254 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 25 czerwca 2014 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w W.,

z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt II K [...],

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu  
na podstawie art. 37 k.p.k.

**p o s t a n o w i ł**

**wniosku nie uwzględnić**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 marca 2014 r., sygn. akt II K [...], Sąd Rejonowy w W. wystąpił do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy M. J. i innych - 23 oskarżonych do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Wnioskując Sąd podniósł, że zarzuty przedstawione oskarżonym w przedmiotowym postępowaniu wiążą się z wydarzeniami z dnia 2 września 2008 r., kiedy to zatrzymano łącznie kilkaset osób, które brały wówczas udział w zbiegowisku kibiców klubu piłkarskiego [...] przed meczem piłkarskim na stadionie [...]. Sprawę- na etapie postępowania przygotowawczego podzielono na blisko 40

postępowań, w każdej z nich zgromadzono identyczny materiał dowodowy. Spośród spraw analizowanej kategorii termin wyznaczono w 13 z nich. Pozostałe pozostają bez terminu, albowiem wszyscy sędziowie pionu karnego zostali wyłączeniu od ich rozpoznania (art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k., art. 41 § 1 k.p.k.). Wobec wyłączenia od orzekania sędziów orzekających w pionie karnym 21 spraw, w tym niniejsza, pozostało bez wyznaczonego referenta, co powoduje iż musieliby w nich orzekać sędziowie pionu cywilnego. Rozpoznanie przedmiotowej sprawy przez sędziów z innych wydziałów wobec dużego obciążenia wydziałów cywilnych, rodzinnych i nieletnich oraz pracy i ubezpieczeń społecznych, może pociągnąć za sobą paraliz w ich macierzystych wydziałach nadto z uwagi na brak styczności na co dzień sędziów tychże wydziałów z przepisami procedury karnej doprowadzić do zachwiania zasady wyrażonej w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz zagrożenia dobra wymiaru sprawiedliwości.

**Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:**

Wniosek Sądu Rejonowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, że art. 37 k.p.k., na który powołano się we wniosku, ma charakter wyjątku od zasady, że sprawę rozpoznaje właściwy miejscowo sąd. Oznacza to, że odstępstwo od tej reguły może nastąpić wyjątkowo i tylko warunkowo gdy ziszczą się nadzwyczajne względy związane z dobrem wymiaru sprawiedliwości. W orzecznictwie co do zasady jednolicie przyjmuje się, że przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu mogą uzasadniać powody związane z ujemnym wpływem na swobodę orzekania lub które mogą stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny (*zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 maja 2001 r., sygn. IV KO 21/01, OSNKW 2001, z. 7-8, poz. 58; z dnia 13 lipca 1995 r., sygn. III KO 34/95, OSNKW 1995, z. 9-10, poz. 68*). Dobro wymiaru sprawiedliwości może także uzasadniać uruchomienie trybu określonego w art. 37 k.p.k. wtedy, gdy „w następstwie konkretnych okoliczności może powstać w społecznym odbiorze przekonanie (nawet błędne), że sprawa nie zostanie bezstronnie rozpoznana” (*zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2007 r., IV KO 11/07, z dnia 19 grudnia 2007 r., IV KO 116/07, z dnia 10 listopada 2010 r., IV KO 118/10*). Przyjmuje się jednocześnie, że przeszkody natury technicznej, organizacyjnej, czy

też wzgląd na znacząco zwiększone koszty postępowania w sądzie właściwym, co do zasady nie mogą stanowić podstawy do podjęcia decyzji o przekazaniu sprawy sądowi równorzędnemu. Nie może jej też stanowić swoisty pragmatyzm, a także ukrywana, ale w istocie istniejąca chęć, pozbycia się dużej, trudnej, czasochłonnej i pracochłonnej sprawy (*por. L. Paprzycki, Dobro wymiaru sprawiedliwości – art. 37 k.p.k., w: J. Jakubowska-Hara (red.), Reforma prawa karnego propozycje i komentarze. Księga pamiątkowa Profesor Barbary Kunickiej-Michalskiej, Warszawa 2008, s. 391-404; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., IV KO 101/13, LEX nr 1413158*).

Sąd Rejonowy w W., składając kolejny wniosek w omawianym przedmiocie, powołuje się na względy techniczno-organizacyjne utrudniające postępowanie. Względy te, jak już wskazano wyżej, nie mogą co do zasady uzasadniać decyzji o przekazaniu sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Powszechnie bowiem wiadomo, że sądy rejonowe z obszaru właściwości Sądu Okręgowego w W. są znacznie obciążone pracą, dotyczy to tak wydziałów karnych jak i pozostałych wydziałów w tym cywilnych. Tym niemniej instytucja z art. 37 k.p.k. nie może być postrzegana jako środek zaradczy na tego typu sytuacje.

Warunki organizacji pracy sądów, zwłaszcza wiążące się z badaniem obciążenia sprawami poszczególnych jednostek, ich obsady kadrowej, czy też warunków lokalowych nie mieszczą się w kategorii szczególnych okoliczności, podlegających ocenie na płaszczyźnie art. 37 k.p.k. Trudności w sprawnym rozpoznawaniu spraw powinny być przewyżczone w ramach działań organizacyjnych, należących do podmiotów dysponujących odpowiednimi ku temu kompetencjami. Obowiązek zapewnienia stosownej do potrzeb obsady kadrowej oraz odpowiedniego pomieszczenia ciąży w szczególności na prezesie właściwego Sądu Rejonowego (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2008 r., II KO 13/08, LEX nr 406919*).

Odnosząc się do podnoszonej we wniosku argumentacji zauważyć i jeszcze raz przypomnieć należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w orzeczeniach wydanych w trybie art. 37 k.p.k., co do wniosków Sądu Rejonowego w W. dotyczących tożsamyh postępowań.

W uzasadnieniach tych judykatów Sąd Najwyższy jednoznacznie wskazał, że „nawet gdyby na podstawie art. 42 § 4 k.p.k. od rozpoznania tej sprawy zostali wyłączeni wszyscy sędziowie orzekający w pionie karnym, to tego rodzaju okoliczność – sama w sobie – nie stanowi jeszcze wystarczającej podstawy do postąpienia w trybie art. 37 k.p.k. Ani bowiem charakter przedmiotowej sprawy, ani mające być w niej przeprowadzone dowody, wbrew twierdzeniom Sądu Rejonowego, nie wydają się na tyle skomplikowane pod względem faktycznym i prawnym, że sędziowie orzekający w innych wydziałach nie dają gwarancji przeprowadzenia rzetelnego procesu” (zob. *postanowienia Sądu Najwyższego z 15 listopada 2013 roku sygn. akt II KO 76/13 i II KO 77/13 oraz z dnia 7 maja 2014 r. sygn. akt II KO 19-36/14*).

W kontekście powyższych uwag należy ponadto podkreślić, że przekazanie sprawy do rozpoznania sędziom orzekającym w innych niż karny pionie w żadnym zakresie nie naruszy wyrażonego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP prawa do rozpoznania sprawy przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.

Każdy sędzia dysponuje odpowiednim przygotowaniem teoretycznym, a zatem jest należycie przygotowany do orzekania w każdej sprawie bez względu na jej rodzaj. Konieczność zdobywania doświadczenia w rozpoznawaniu różnego rodzaju spraw jest zatem z natury rzeczy wpisana w zawód sędziego.

Wobec przywoływania we wniosku Sądu Rejonowego argumentów tożsamyh do zawartych w złożonych uprzednio wnioskach w trybie art. 37 k.p.k. należy przypomnieć, że oczywista konstatacja w postaci konieczności zapoznania się z aktami sprawy przez nowy skład sądu odnosi się w równym stopniu do sądu, do którego ewentualnie sprawa miałaby zostać przekazana.

Dodatkowo zauważyć wypada, że potrzeba bezzwłocznego przystąpienia do rozpoznania przedmiotowej sprawy przez właściwy miejscowo Sąd wynika z faktu stwierdzenia w niej przewlekłości postanowieniem Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 kwietnia 2014 r., sygn. akt XS [...] (k.5883, t. XXX).

**Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.**

[aw]